

ÚŘAD PRO CIVILNÍ LETECTVÍ

Předpis V-PARA-3

PŘEDPIS PRO PROVÁDĚNÍ SPECIÁLNÍCH SESKOKŮ SPORTOVNÍM LÉTAJÍCÍM ZAŘÍZENÍM - SPORTOVNÍM PADÁKEM V ČESKÉ REPUBLICĚ

V-PARA-3

Č. j.: 657-15-301/324

V Praze dne: 27.03.2015

Verze: 2. vydání

Souhlasím:

Datum účinnosti: 01.04.2015

Zpracovatel: Ing. Jaroslav Hase

Ing. Vladimír Soldán Ph.D.
ředitel SLP ÚCL

KONTROLNÍ SEZNAM STRAN

Předpis V-PARA-3

[illegible]

ÚČINNOST PŘEDPISU, ZMĚN A OPRAV

Verze	Datum účinnosti	Změnil(-a)	
		Datum	Příjmení/podpis
2. vydání	01.04.2015	zpracováno	

OBSAH

KONTROLNÍ SEZNAM STRAN	1
ÚČINNOST PŘEDPISU, ZMĚN A OPRAV	2
OBSAH	3
ÚVODNÍ USTANOVENÍ	4
HLAVA I ORGANIZAČNÍ POKYNY	4
1 Definice speciálních seskoků	5
2 Povolování speciálních seskoků	4
3 Odpovědnost za technické vybavení	4
4 Povolování nových druhů speciálních seskoků	5
5 Zvláštní ustanovení	5
HLAVA II POPIS SESKOKŮ	5
1 Hromadný seskok s ručním otevřením padáků	5
2 Seskok s podvěšenými vlajkami	7
3 Seskok se stuhami	12
4 Jednoduchý odhoz (tří kroužkový systém)	14
5 Seskok padákem z kluzáku L-13/L-23 Blaník	17
6 Seskok padákem ze sportovních létajících zařízení	19
7 Seskoky padákem z balónu	20

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Tento předpis je jednotným dokumentem, který stanoví závazný způsob metodiky nácviku, způsoby a podmínky pro provádění a technické zabezpečení speciálních seskoků v ČR.

Znění tohoto předpisu bylo dle § 83 odst. 1 písm. b) leteckého zákona dne 24.03.2015 schváleno Ministerstvem dopravy Odborem civilního letectví.

V případě, že předpis V-PARA-3 neřeší jednoznačně některé podmínky, je třeba bezpodmínečně dodržet ustanovení předpisu V-PARA-1.

Speciální seskoky se organizují za účelem propagace parašutismu. Tréninkové seskoky pro nácvik programových čísel se povolují v souladu s ustanoveními Hlavy I tohoto předpisu. Speciální seskoky mohou provádět parašutisté starší 18 let.

HLAVA I ORGANIZAČNÍ POKYNY

1. DEFINICE SPECIÁLNÍCH SESKOKŮ

1.1 Za speciální se považují druhy seskoků padákem uvedené v parašutistickém předpisu V-PARA-3.

2. POVOLOVÁNÍ SPECIÁLNÍCH SESKOKŮ

2.1 Seskoky povoluje inspektor parašutismu Úřadu pro civilní letectví (dále jen ÚCL) na základě žádosti a po kontrole zařízení. V případě, že tyto seskoky žadatel neprováděl, musí absolvovat přezkušovací seskoky podle požadavku inspektora. Seskoky se povolují jmenovitě jednotlivým osobám na dobu jednoho roku.

2.2 Jestliže parašutista nedodrží svévolně podmínky speciálního seskoku uvedené v tomto předpisu, má řídící seskoků právo s okamžitou platností pozastavit parašutistovi další provádění speciálních seskoků a věc oznámit inspektorovi ÚCL.

3. ODPOVĚDNOST ZA TECHNICKÉ VYBAVENÍ

3.1 Za bezvadný stav použité speciální techniky a výstroje odpovídá u speciálních seskoků parašutista, který má k těmto seskokům povolení a provádí je.

3.2 Za provedení kontroly techniky a výstroje odpovídá při seskocích řídící seskoků, který je dokonale obeznámen s požadavky na bezpečnost a schopnost technického vybavení.

3.3 Speciální technika a výstroj pro provádění speciálních seskoků musí být vyrobena výrobcem padákové techniky a přezkoušena po stránce funkčnosti a bezpečnosti provozu zkušebnou padáků. Po přezkoušení předložené speciální techniky a výstroje vydá zkušebna na ověřené zařízení záznamníky s vymezením doby životnosti. Uživatel speciální výstroje a techniky je povinen předložit zkušebně padáků toto zařízení k pravidelné roční prohlídce. Na požádání je uživatel povinen řídícímu seskoků před zahájením provozu předložit záznamník od příslušného zařízení k ověření platnosti roční prohlídky.

4. POVOLOVÁNÍ NOVÝCH DRUHŮ SPECIÁLNÍCH SESKOKŮ

4.1 Nové druhy speciálních seskoků nebo používané techniky povoluje ÚCL.

4.2 Žádost o povolení nového druhu seskoku musí obsahovat:

- a) název seskoku;

- b) popis seskoku (minimální a nejvýhodnější výška seskoku, vhodný typ letadla a padáku, maximální rychlost větru, vhodnost pro omezené plochy, vlastní popis);
- c) popis a nákresy nebo fotografie použitého technického zařízení včetně výpisů materiálů a postupů výroby;
- d) metodiku nácviku, upozornění na nebezpečné fáze seskoků;
- e) jméno a kvalifikaci parašutisty, který zkušební speciální seskok provede.

5. ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ

5.1 Při seskocích mimo letiště platí ustanovení předpisu V-PARA-1.

5.2 Každý parašutista, který provádí speciální seskok, musí být před seskokem obeznámen s Hlavou I tohoto předpisu, a se zněním všech podmínek daného programového čísla uvedených v tomto předpisu. Souhrnnou odpovědnost za přípravu k provedení vlastního seskoku nese řídící seskoků.

5.3 Použití padáků, přístrojů a ostatní techniky se řídí technickými popisy a pokyny výrobce, předpisy a směrnicemi ÚCL.

5.4 Seskoky mohou být prováděny při maximální rychlosti přízemního větru v souladu s předpisem V-PARA-1.

5.5 Řešení mimořádných situací se provádí v souladu s metodikou pro daný typ padáku.

HLAVA II POPIS SESKOKŮ

1. HROMADNÝ SESKOK S RUČNÍM OTEVŘENÍM PADÁKŮ

1.1 Podmínky seskoku

Hromadný seskok je vysazení více jak 6ti parašutistů z jednoho nebo více letadel s určenými intervaly mezi výskoky jednotlivých parašutistů. Sportovní padáky, minimální výška 700 m pro klasické padáky, pro klouzavé padáky 1 000 m s výdrží 4 – 5 s. Nejvýhodnější výška pro klouzavé padáky 1 100 m s výdrží do 7 s nebo 1 500 m s výdrží do 15 s. Seskoky mohou provádět parašutisté – držitelé min. kategorie B, kteří již dokonale zvládli seskoky na daném typu sportovního padáku. Při výdržích 15 s a delších je dovoleno vysazovat nejvýše ze tří letounů, které však nesmí nalétávat v proudu za sebou. Interval výskoku je minimálně 1,5 s.

1.2 Popis seskoku

Celá výsadka vyskakuje z jednoho průletu ve stanovených intervalech. Seskok se provádí dvěma způsoby:

- a) s přistáním podél diváků - všichni parašutisté otevírají padáky ve stejné výši;
- b) s přistáním na malém prostoru nebo na kříž - nálet se provádí proti větru, intervaly výskoku a délku výdrže je nutné odstupňovat jako při skupinovém seskoku na přesnost přistání.

1.3 Nebezpečné fáze seskoku

a) Volný pád

Během volného pádu vzniká nebezpečí vzájemného křížení dráhy parašutistů. Při seskoku z jednoho letounu se každý lichý člen výsadku otočí o 90° vlevo od směru letu, každý sudý člen výsadku o 90° vpravo. Při seskoku ze dvou letounů se parašutisté z levého letounu otočí vlevo, parašutisté z pravého letounu vpravo. Při seskoku ze tří letounů se parašutisté z krajních letounů obrátí o 90° na svoji stranu, parašutisté ze středního letounu jsou rozdělení na sudé a liché, liší se obrátí o 45° vlevo, sudí o 45° vpravo od směru letu (viz Obrázek 1). Střední letoun obsazujeme nejzkušenějšími sportovci.

Během volného pádu si každý parašutista hlídá prostor pod sebou. Před otevřením signalizuje otevření padáku tak, že po dobu 3 - 4 s drží jednu ruku staženou na uvolňovači, druhou přesune nad hlavu.

b) *Klesání a přistání*

Podle zkušeností parašutistů je možno posunout podélnou hranici doskokové plochy až na minimální vzdálenost 30 m od diváků. Přistání na kříž se povoluje pouze při seskoku z jednoho letounu, při větším počtu výsadkových letounů mohou parašutisté přistávat jen do vytyčeného prostoru.

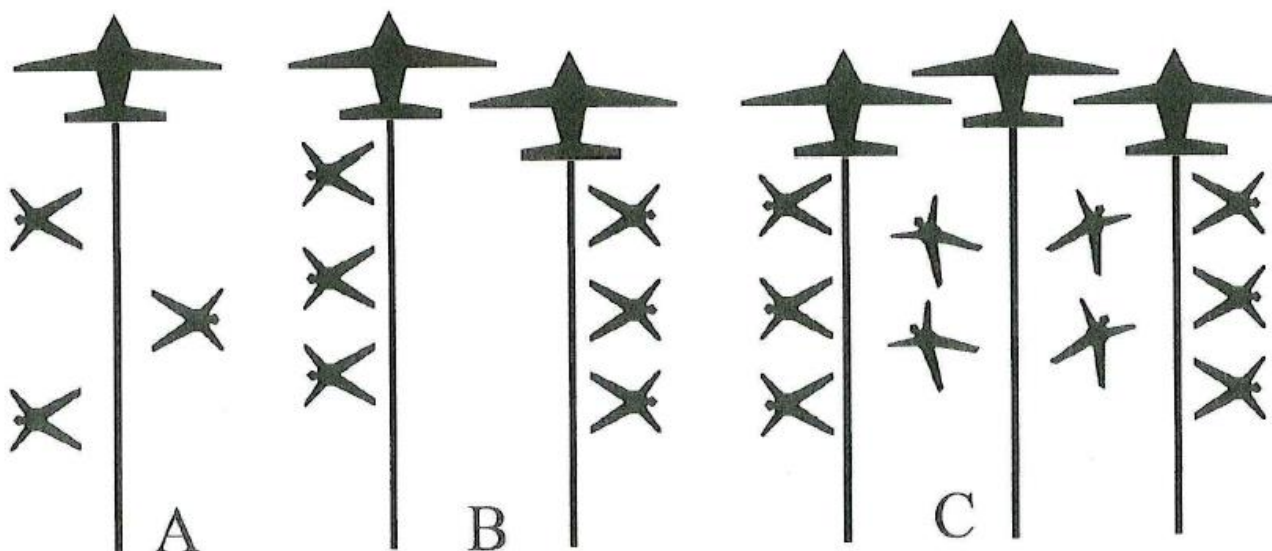
1.4 Metodika seskoku

a) *Výpočet vysazení*

Při výpočtu vysazení musíme opravit bod výskoku o zavlčení parašutisty za letounem, s přihlédnutím k délce výdrže, směru a rychlosti větru. Při seskoku podle bodu 1.2 (b) výše, stanovíme intervaly pro výskok obdobně jako při skupinovém seskoku na přesnost přistání. Při rychlosti větru 0 - 1 m/s a výdrž 10 s a více, vysadíme prvního parašutistu asi 300 m před stanoveným bodem výskoku. První parašutisté pak musí počítat s intenzivnějším brzděním během klesání, poslední s dojížděním.

b) *Volný pád*

Během předseskokové přípravy musí řídící seskoků přesně určit každému parašutistovi letoun, pořadí a interval výskoku, směr, do kterého se má otočit, a délku výdrže. Výskok a otočení se nacvičí během pozemní přípravy. Do výsadky nemůže být zařazen žádný parašutista, který v průběhu předcházejících individuálních nebo skupinových seskoků bezpečně nenacvičil signalizaci otevření při volném pádu jednou rukou.

Obrázek 1 - Systém výskoku při hromadném seskoku se zpožděným otevřením padáku

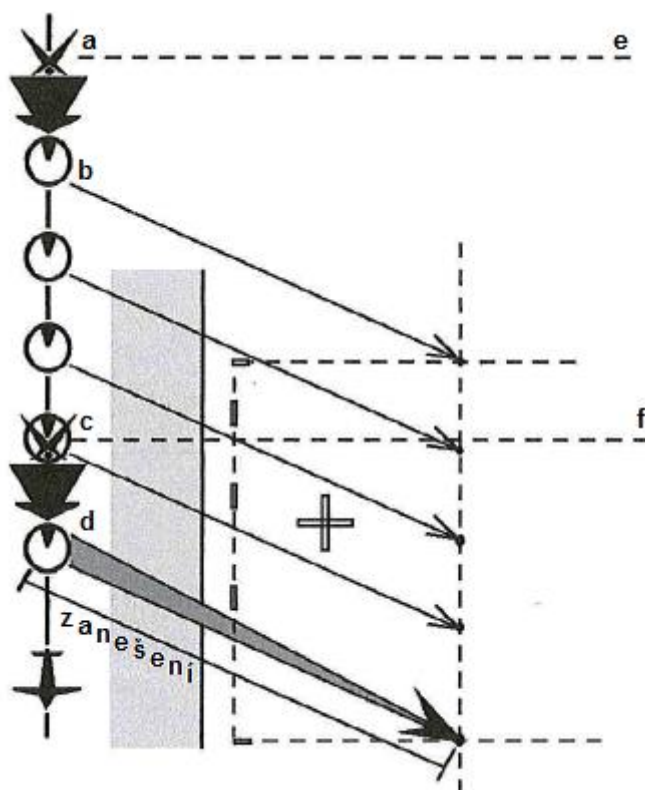
A- z jednoho letounu nebo z letounů zarážených v proudě

B- z letounů řazených ve dvojicích

C- z letounů řazených v rojích

c) *Přistání*

Parašutisté musí co nejrychleji opustit vyznačený prostor doskokové plochy.

Obrázek 2 – Vysazení hromadného seskoku (zpožděné otevírání) při bočním náletu – vítr zleva

a, c – body výskoku prvního a posledního parašutisty

b, d – body otevření padáku a posledního parašutisty

e, f – orientační body pro vysazení prvního a posledního parašutisty

2. SESKOK S PODVĚŠENÝMI VLAJKAMI

2.1 Podmínky seskoku

Libovolný výsadkový letoun, sportovní padák, výstroj doplníme podvěšenou vlajkou nebo souborem vlajek v obalu. Nejvýhodnější výška pro uvolnění a rozvinutí vlajek je 400 m. Dá se provádět i na omezených přistávacích plochách při dodržení ostatních ustanoveních předpisu V-PARA-1. Seskoky se mohou provádět jednotlivě, ve dvojicích, skupinách nebo při hromadném seskoku. Seskoky se povolují parašutistům, kteří dokonale zvládli řízení sportovního padáku a absolvovali alespoň jeden tréninkový seskok s podvěšenými vlajkami.

2.2 Popis seskoku

Parašutista řídí padák po otevření do prostoru přistání jako při normálním seskoku na cíl. Upraví rozpočet tak, aby mohl co nejčastěji měnit směr nebo se pohybovat ve spirále, jakmile vypustí vlajky. Obal vlajek otevře ve výši 400 m a závaží vytáhne vlastní hmotností vlajky na celou délku závěsného lana. Od výšky 100 m se parašutista snaží o přímý nájezd bez prudkých otáček, aby závažím nebo vlajkami nezachytil za překážky v blízkosti cíle.

2.3 Nebezpečné fáze seskoku

Otevření obalu vlajek v letounu nebo při výskoku je málo pravděpodobné, sleduje-li parašutista uvolňovač obalu. Při předčasném otevření obalu padáku obal odepne a uloží k pilotnímu prostoru co nejdále ode dveří (vlajky přepne pružidly).

a) *Klesání ve skupině*

Zde je třeba dodržovat v horizontálním i vertikálním směru vzdálenost minimálně 30 m mezi členy skupiny, aby se vlajky vzájemně nezamotaly nebo závaží nepoškodilo vrchlík spodního parašutisty. Při provádění otáčky se musí parašutista dívat do směru otáčení, aby případnému střetu zabránil.

b) *Přistání*

Parašutista upraví rozpočet seskoků tak, aby závěrečný nájezd byl přímý a v takové výši, aby neohrozil závažím diváky. Hrozí-li nebezpečí, že by vlajkami zachytil za překážku nebo závažím zranil diváky, musí včas nad volnou plochou vlajky odhodit, nebo přistát před diváky.

2.4 Metodika nácviku

V předseskokové a pozemní přípravě je potřeba nacvičit správné upevnění obalu s vlajkami a jeho otevření i odhoz v případě nouze. Každý parašutista určený pro tento seskok musí absolvovat nejméně jeden tréninkový seskok s podvěšenými vlajkami s přistáním v určeném prostoru.

2.5 Popis zařízení s podvěšenými vlajkami

Celé zařízení se skládá z těchto částí:

a) *Závaží*

Je to sáček naplněný ocelovými broky nebo pískem, ušitý z letecké plachtoviny. Sáček je dvojitý a má oko pro upevnění nosné šňůry. Při použití jedné vlajky o rozměrech 1,5 m × 3 m je hmotnost zátěže 0,5 kg, při použití větší vlajky nebo více vlajek se hmotnost zátěže úměrně zvětšuje. V souboru šesti vlajek je hmotnost zátěže 2,5 kg.

b) *Nosná šňůra*

Maximální délka této šňůry je 12 m. Jeden konec je pevně upoután k uchu na obalu a ke druhému konci, zakončenému okem, je připojeno závaží.

c) *Vlajka*

Mohou být z libovolné látky. Pokud se používá soubor vlajek, musí mít všechny vlajky jednoho souboru stejné rozměry. Podle velikosti vlajek můžeme v jednom souboru použít až sedmi vlajek. Je-li vlajka delší než 6 m, zašijeme do spodního okraje volného konce vlajky doplňkové závaží o hmotnosti 0,15 kg.

d) *Obal vlajek*

Zhotovuje se z obalu záložního padáku ZVP-80, PZS-82. Z obalu se odpáře karabina pro zavěšení uvolňovače. Pro soubor vlajek není obal třeba dále upravovat, jinak musíme obal zmenšit. Zkracují se stejnoměrně všechny čtyři chlopně tak, že se každá chlopeň v polovině zúží skladem 20 mm širokým, který se po celé délce prošíje na stroji.

Obal lze zhotovit z leteckého plátna sešitého do čtvercového tvaru uzavřeného zipem pro uložení vlajek. Uvnitř obalu musí být našito oko pro uchycení spojovací nosné šňůry.

e) *Uvolňovač*

Používá se uvolňovač padáku ZVP-80, PZS-82. Uvolňovač je uvázán na šňůrce dlouhé 150 - 200 mm, která je přišita k obalu.

f) *Spojovací popruh*

Popruh je z chemlonového materiálu, širokého 44 mm, dlouhého cca 800 - 900 mm. Na koncích jsou navlečeny utahovací přezky s hříbkovou hlavou. Konce popruhu jsou přeloženy a zapošity.

2.6 Příprava zařízení k seskoku

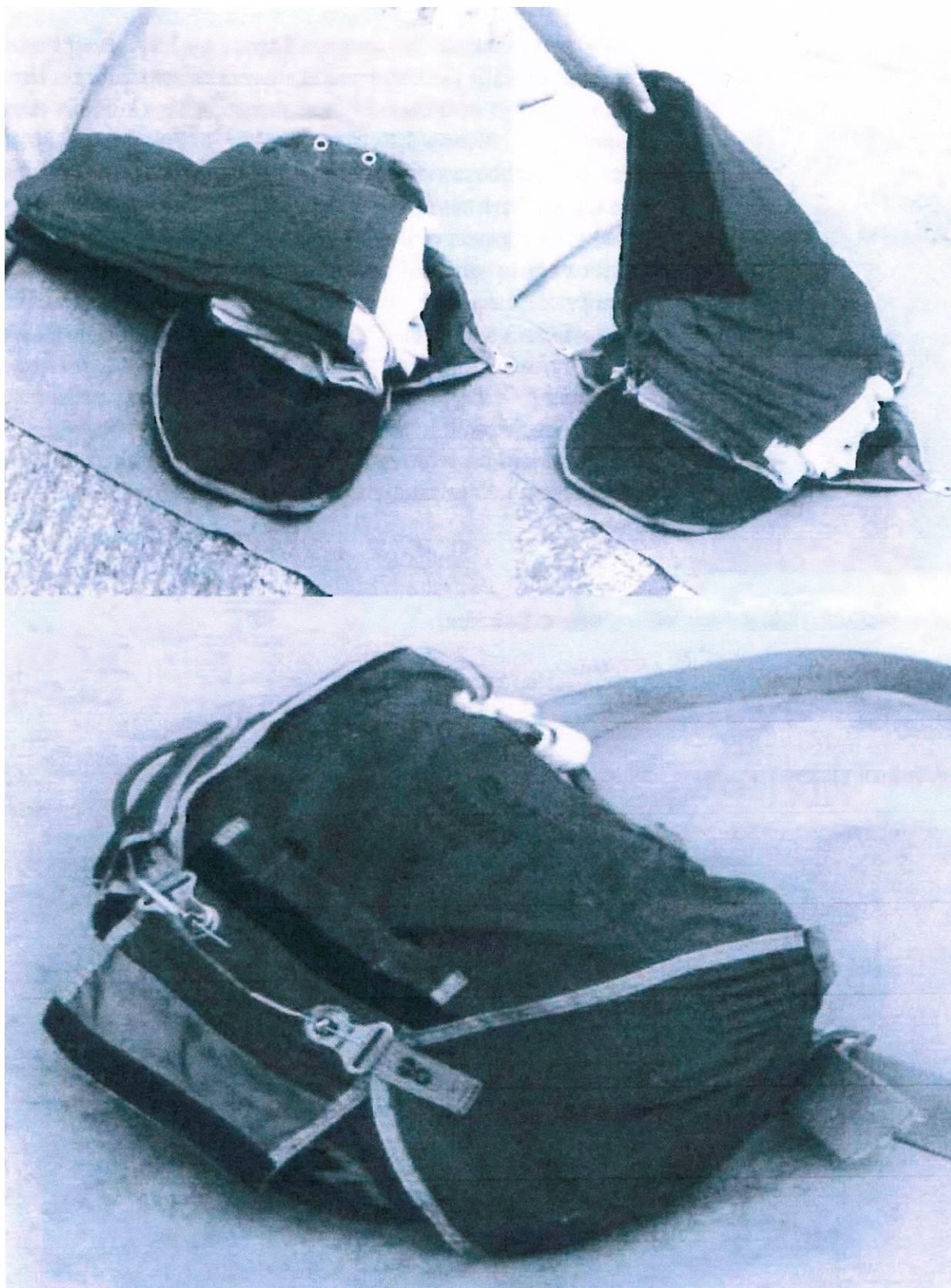
Vlajky se navléknou na nosnou šňůru, ke které se v horní i dolní části přišijí (je třeba počítat s průtažností šňůry). Horní vlajka musí být vzdálena od úvazu nosné šňůry k obalu vlajek alespoň 2 m. Nosná šňůra se přiváže k uchu obalu. Nosná šňůra se natáhne na celou délku, vlajky se rozvinou. Je třeba dbát na správné navázání vlajek, aby po rozvinutí byly barvy a znaky ve správné poloze. Vlajky se varhánkovitě poskládají na šířku obalu směrem k nosné šňůře. Nosná šňůra se uloží do průvleček na dně obalu, přičemž se postupuje od ucha obalu směrem k vlajkám. Na šňůry se varhánkovitě poskládají na délku obalu složené vlajky. Pod uzavírací mechanismus se uloží zátěž. Obal se uzavře a upraví, šňůrka, kterou je uchycen uvolňovač k obalu, se vloží do kapsy uvolňovače. Při použití na padáku systému tandem, se vlajky uložené v obalu uchytí pomocí popruhu otočeného v pase parašutisty na břicho.

Obrázek 3 - Umístění soupravy vlajek na břicho v obalu (tandem)

Obrázek 4 - Postup balení vlajky do obalu

Obrázek 5 - Postup balení vlajky do obalu padáku

2.7 Seskok s vlajkou - systém „HAPPY“

a) Základní údaje

Při seskoku s vlajkou připevněnou na těle parašutisty je vhodné použít padák typu křídlo z důvodu plného využití dopředné rychlosti. Okamžik vhodný pro upevnění rozvinutí vlajky volí sám parašutista po bezpečném otevření vrchlíku a orientaci v prostoru.

b) Popis provedení seskoku

Po otevření padáku a orientaci vyjme parašutista vlajku, která je srolována a zajištěna proti rozmotání z obalu na prsou a první ze tří karabinek zasune do kroužku, který spojuje šňůry padáku a jeho nosný postroj. Druhou karabinu zaklesne ve výšce pasu za svislý boční popruh nosného postroje. Jako poslední karabinu upevní zasunutím za poutko nebo kroužek upevněný na obuvi. Při tomto úkonu se doporučuje pro snadnější provedení pokrčit nohu v koleně.

Pak provede rozpojení jistících úvazů a dojde k rozvinutí vlajky, nebo reklamy. Od tohoto okamžiku je možné se plně věnovat řízení padáku a vhodně nasměrovat reklamu ke sledování. Vlajka nevyžaduje trvale pozornosti sportovce. Je napínána jeho nohou i při zmenšení rychlosti klouzání až po kontakt se zemí při přistání.

c) Metodika nácviku

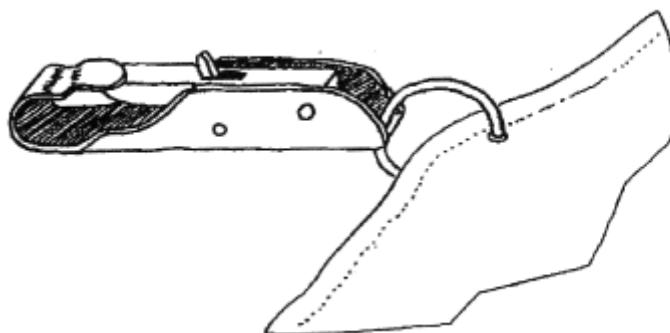
Při pozemní přípravě je nutné nacvičit vytažení a upevnění vlajky karabinkami případně upravit rozmístění karabinek na vlajce podle výšky parašutisty. Nacvičit si možnost napínání spodní vlajky natahováním nohou.

d) Doporučený materiál

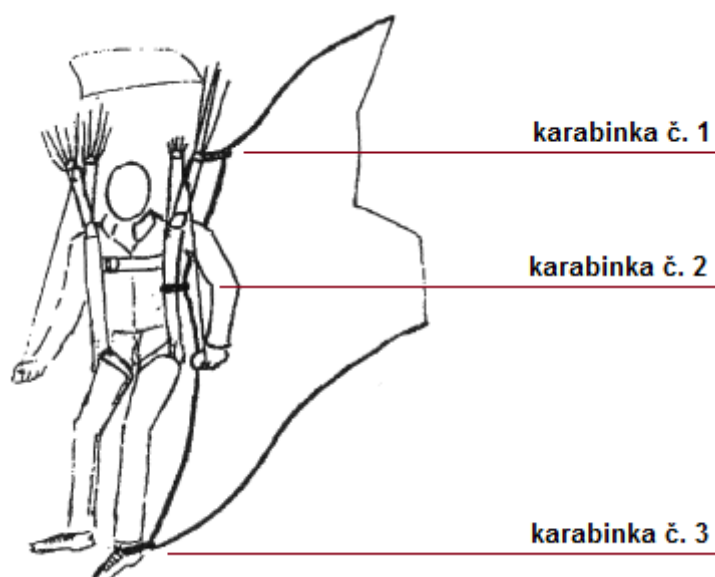
Vlajka je z lehké dobře stlačitelné tkaniny, např. dederon, silon. Karabinky jsou použity z odjišťovacích lanek pro přístroje KAP. K látce jsou přichyceny navlečením na přišité kroužky na klíče. Doporučený rozměr vlajky je 140 x 250 cm (maximálně 200 x 300 cm). Karabinky jsou symetricky rozmístěné v počtu tři kusy. Obal pro uložení svinuté vlajky musí být sešit z látky a ukončen zipem. Uložení obalu musí být na prsním popruhu parašutisty.

e) Odůvodnění

Tímto způsobem se zlepší bezpečnost seskoku ve fázi volného pádu, odstraní riziko nebezpečí zranění diváků závažím a zachycení lana o překážku při přistání.

Obrázek 6a - Uchycení vlajky na těle parašutisty (upevnění karabinky k vlajce)

Obrázek 6b - Uchycení vlajky na těle parašutisty (upevnění k postroji)

3. SESKOK SE STUHAMI

3.1 Podmínky seskoku

Libovolný výsadkový letoun, sportovní padák a stuha uložena v obalu. Minimální výška je 1000 metrů nad terénem. Dá se provádět i na omezených přistávacích plochách. Je však třeba počítat se ztrátou stuhy. Parašutista musí také zvážit, zda volně klesající stuha nemůže způsobit závalu např. dopadem na elektrické vedení, nebo dopadem do křižovatky apod. Seskoky se provádějí jednotlivě, ve dvojicích, skupinách nebo při hromadném seskoku (jako samostatné programové číslo).

Při skupinovém seskoku se musí dodržovat intervaly mezi seskoky minimálně 3 s. Seskoky se povolují parašutistům držitelům kategorie min. C. Každý z účinkujících musí absolvovat minimálně jeden tréninkový seskok na stuze, při kterém musí otevřít padák v prsní poloze a ve stanoveném čase nebo výšce.

3.2 Popis seskoku

Parašutista vyskočí z letounu se stuhou, která je uložena v obalu. Obal drží před sebou za kožená poutka. Vyskakuje se po nohou do směru letu. Výtažné lanko ukotvené v letounu roztrhne trhací šňůrky, kterými je uzavřen obal a odporem vzduchu se stuha natáhne na celou délku. Parašutista padá na rozvinuté stuze rychlostí, která se rovná přibližně rychlosti pádu na stabilizátoru. Ve stanovené výšce parašutista stuhu pustí a pokračuje volným pádem do výšky stanovené pro otevření hlavního padáku. Stuhu můžeme nahradit vlajkou nebo trikolórou. V takovém případě je vždy dolní konec vlajky upevněn k obalu.

3.3 Nebezpečné fáze seskoku

a) Výskok

Jestliže se při výskoku dostane parašutista do salta nebo výkrutu, musí hned v začátku odhodit stuhu, aby se do ní nezamotal. Stanovené intervaly výskoku se musí dodržet tak, aby se dva parašutisté nedostali nad sebe. Jestliže hrozí podobné nebezpečí, musí horní parašutista okamžitě pustit stuhu a ve volném pádu odklouzat stranou.

b) Klesání na stuze

Při klesání se někdy stuha otáčí. Otáčení zastaví parašutista obdobně, jako při seskoku na stabilizátoru.

c) Puštění stuhy

V okamžiku vypuštění stuhy někdy dochází k přepadnutí na záda. Během pádu na stuze musí parašutista tlačit nohy za sebe nebo v okamžiku puštění stuhy prudce zakopnout. Z tohoto důvodu musí parašutista pustit stuhu zásadně alespoň 5 s před otevřením padáku, aby měl dost času na zaujetí prsní polohy.

3.4 Popis zařízení

Zařízení se skládá z těchto částí:

a) *Stuha* - je zhotovena z libovolného dostatečně pevného materiálu (okraje musí být zapošity, aby se netřepily). Délka stuhy je 25 - 30 m. Nejvýhodnější šířka je 1 - 1,2 m. Horní okraj je hladký, není doplněn náběrovými kapsami nebo výtažnými padáčky. Spodní okraj stuhy je pevně přišit k vnitřní straně obalu.

Obrázek 7a - Stuha

b) *Obal* - zhotovuje se z letecké plachtoviny nebo jiné pevné látky. Má obdélníkový tvar, který může být doplněn krátkými bočními chlopněmi. Délka obalu se rovná šířce použité stuhy. Šířku obalu stanovíme podle objemu stuhy složené pro seskok. Závisí na délce stuhy a použité látce. Obal nesmí být volný, aby stuha nevyjela bokem. Střední část obalu je po celé délce vyztužená překližkou o rozměrech 120 x 50 mm - 70 mm x 5 mm. K překližce jsou přinýtována nebo přišroubována dvě oka zhotovená z kožených řemínků nebo pevné lemovky. Obal můžeme zdokonalit úchytů gumových pružidel na vnější stranu obalu.

Obrázek 7b - Obal

c) *Výtažné lanko* - Je zhotoveno z nosné padákové šňůry dlouhé 4 m. Šňůra je přeložena na polovinu a v přehybu má karabinku. Jeden metr pod karabinkou uzel, pod kterým zůstávají dva volné konce s očky.

Obrázek 7c - Výtažné lanko

3.5 Příprava zařízení k seskoku

Obal se rozloží vnitřní stranou vzhůru, vlajka nebo stuha se natáhne na délku. Stuha se varhánkovitě poskládá na šíři obalu. Obal uzavřeme asi 10 cm od obou konců svázáním trhací šňůrou, která má pevnost 15 kg - 20 kg. Šňůru zároveň protáhneme očky volných konců výtažného lanka, příp. napneme pružidla.

a) Výskok

Na maketě letounu nebo přímo z letounu nacvičujeme výskok se stuhou. Je třeba upozornit na zacházení s obalem při nastupování a za letu, aby se předčasně neotevřel.

b) Klesání

Na závěsu nacvičujeme zastavení otáčení na stuze, a to jak v prsní tak ve svislé poloze. Poloha těla závisí na velikosti použité stuhy, tedy na síle odporu vzduchu. Otáčení v prsní poloze zastavujeme nohama, otáčení ve svislé poloze nacvičujeme jako při seskoku na stabilizátoru. Praktické tréninkové seskoky provádíme nejprve jednotlivě, abychom prověřili schopnosti jednotlivých sportovců při stabilizaci polohy na stuze a zejména před otevřením padáku. Další seskoky provádíme ve trojicích, abychom prověřili chování parašutistů ve skupině (dodržení intervalů při výskoku, sledování partnerů ve skupině).

4. JEDNODUCHÝ ODHOZ (TŘÍKROUŽKOVÝ SYSTÉM)

4.1 Podmínky seskoku

Výsadkový letoun, padák zabalen na upoutaný vak vrchlíku nebo průběžný způsob otevření. Padák doplněn odhozovou soupravou schválenou zkušebnou. Jako odhazovací padák je možno použít padák PZS-82, 92. Každý parašutista musí být vybaven výškoměrem a nožem. Výška seskoku je 1 200 m, seskoky mohou provádět parašutisté kategorie min. C.

Vlastnímu seskoku musí předcházet důkladná předseskoková příprava, která zahrnuje:

- a) teoretickou přípravu a průběh seskoku; a
- b) poučení o řešení mimořádných situací

4.2 Popis seskoku

V okamžiku výskoku se otevírá výtažným lanem odhazovací padák, který má parašutista upevněn za hlavou. Parašutista se po kontrole vrchlíku přesvědčí, že uvolňovač hlavního padáku nevypadl z kapsičky. Oběma rukama uchopí volné konce odhazovacího padáku a jede po nich až k odhazovacímu systému. Pohledem se přesvědčí, že se jedná skutečně o odhozový padák. Prohne se v pase dozadu, roznoží a zakopne nohy v kolenu. Zkontroluje výšku a provede odhoz vrchlíku. Po odhození padáku přejde do prsní polohy a otevře hlavní padák.

4.3 Popis zařízení

Souprava se skládá z:

- a) *Odhazovacího padáku* - používáme záložní padáky PZS-82, 92;
- b) *Výtažného lana s uvolňovací jehlou* - použijeme výtažné lano na upoutaný způsob otevření VL-016 a na průběžné otevření VL-018. K lanu je ambulantním uzlem zapojeno lanko se dvěma uvolňovacími jehlami o celkové délce 80 mm;
- c) *Prodlužovacích popruhů ukončených odhozovým systémem* - použijeme dva prodlužovací popruhy o délce 100 mm, kde na jedné straně budou ukončeny D obloučkem a na druhé straně odhozovým systémem; a
- d) *Vaku vrchlíku s obalem* - je použito vaku vrchlíku VV-035 o délce 3 600 mm s přehrnovací chlopni. K vaku je pomocí tkalounu připevněn obal. Obal se skládá ze čtyř chlopí, uzavřen pomocí šňůrových oček ve dvou bodech. Na vrchní chlopni jsou dva páry gumových průvleček k uložení výtažného lana a kovový kroužek na kontrolní úvaz pro uvolňovací jehlu.

4.4 Příprava zařízení k seskoku

a) Nucené stažení vaku vrchlíku

Výtažné lano VL-016 je dolním okem ambulantním uzlem připojeno na uzdičku vaku vrchlíku a na prostřední oko se připojí lanko s uvolňovací jehlou. Další postup balení je shodný s běžným způsobem balení padáku. Po uzavření chlopní uvolňovací jehlou se zbytek výtažného lana provlékne do dvou párů gumových průvleček a uvolňovací jehla se zajistí červenou nití (5 až 7 kp).

b) Průběžné otevření

Výtažné lano VL-018, pouzdro se ambulantním uzlem připojí na výtažný padáček. Na pólový otvor odhazovacího padáku se připojí jedním koncem spojovací lemovka SL-08 a druhým koncem na uzdičku vaku vrchlíku spolu s výtažným padáčkem. Balení je obdobné, jen výtažný padáček se uloží do pouzdra a obal se zavře. Na postroj cvičného padáku se připevní další pár odhozových kroužků. Odhazovací padák se zapne spojovacími popruhy do těchto kroužků (tříkroužkový systém).

4.5 Nebezpečné fáze seskoku

a) Závada na odhazovacím padáku

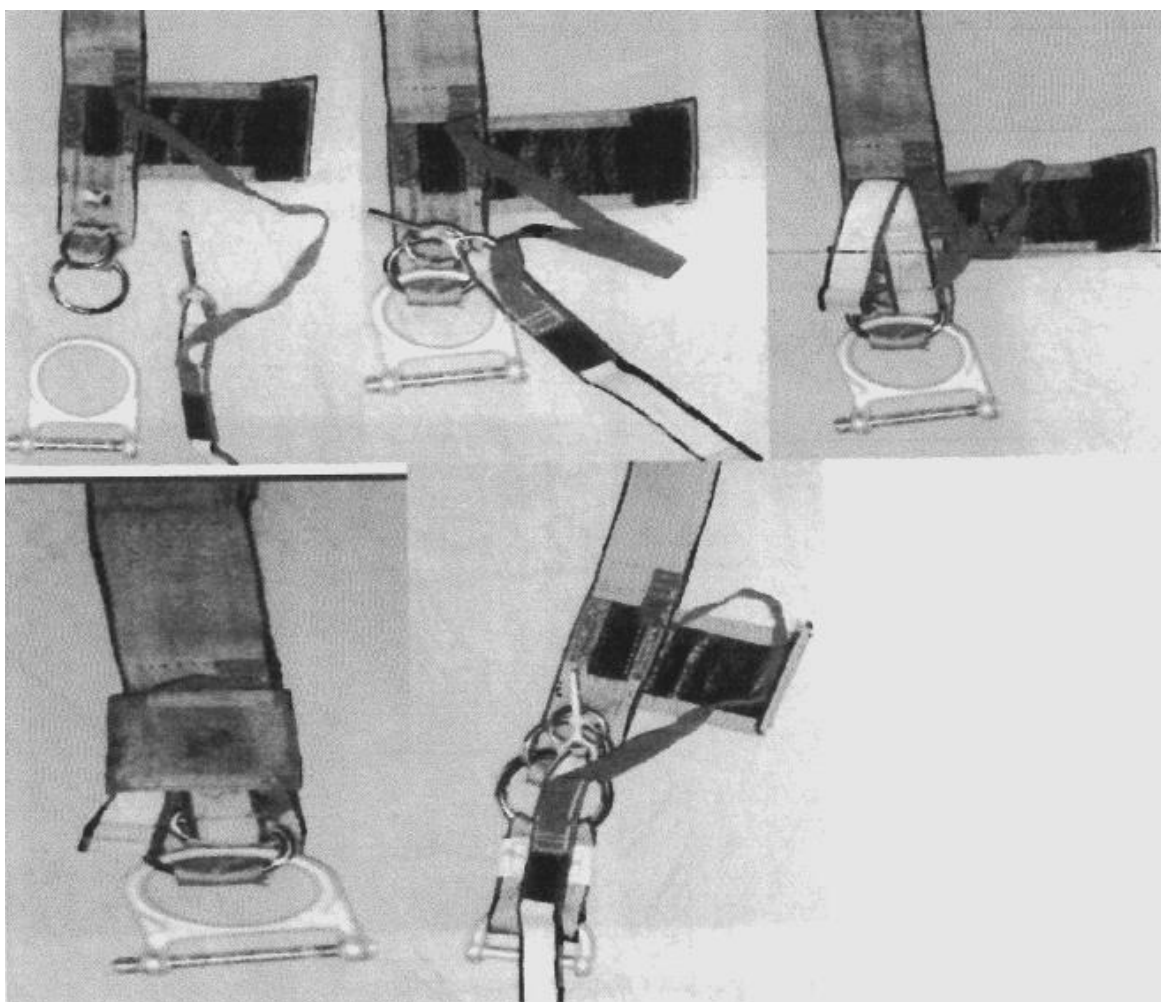
Parašutista provede odhoz a otevře hlavní padák.

b) Odhozový padák nejde odhodit

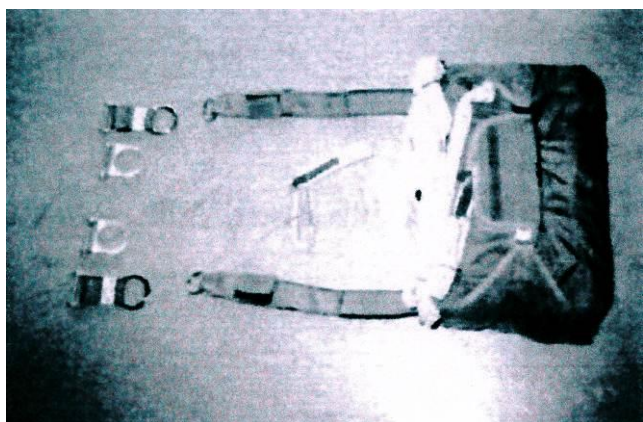
Parašutista se snaží přitažením za spojovací popruhy uvolnit odhozový systém, příp. úderem malíkové hrany provede odhoz.

4.6 Podmínky pro seskok z L-60 S:

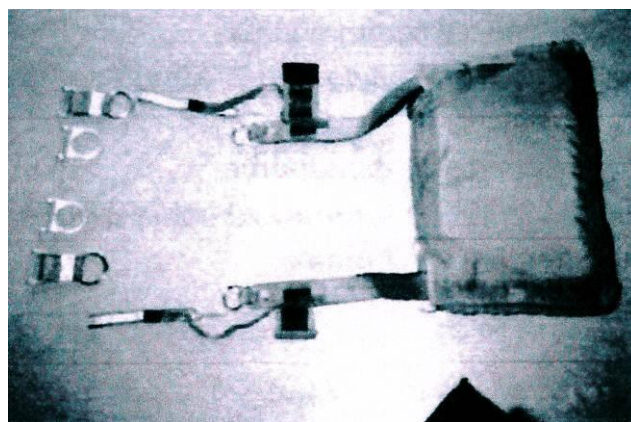
- a) souprava musí být zabalena na průběžné otevření;
- b) na palubě smí být jen jeden parašutista provádějící cvičný odhoz padáku;
- c) parašutista provádějící odhoz nastupuje poslední a sedá si vedle pilota na sedačku č. 1. Ve výšce 100 m zapne velitel výsadku výtažné lano za rám sedačky pilota a průběžně překontroluje výstroj parašutisty. Při výskoku parašutista kontroluje situaci, zda se nezachytil o nějakou část kabiny nebo výstroje.

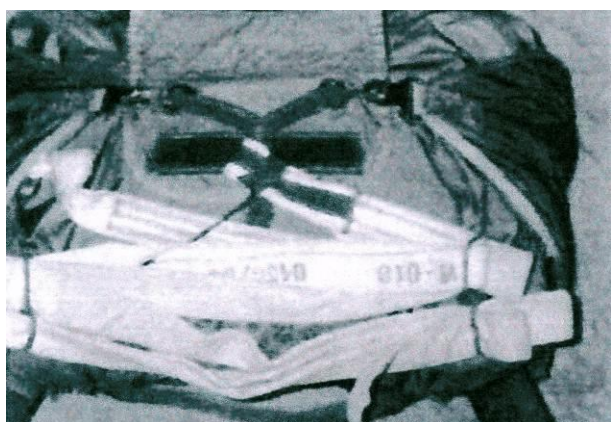
Obrázek 8a - Spojení spojovacího popruhu s karabinou a se spojovacím popruhem

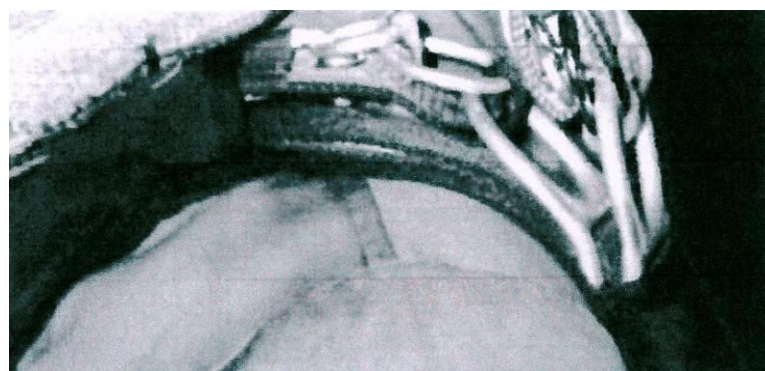
Obrázek 8b - Pohled zepředu

Obrázek 8c - Pohled zezadu

Obrázek 8d - Uložení výztužného lana

Obrázek 8e - Spojení nosného popruhu s karabinou do ramenního popruhu

Obrázek 8f - Celkový pohled (ustrojený parašutista)

5. SESKOK PADÁKEM Z KLUZÁKU L-13/L-23 BLANÍK

5.1 SESKOK PADÁKEM Z KLUZÁKU L-13 BLANÍK

5.1.1 Podmínky seskoku

Letoun (kluzák) L-13 Blaník s upravenou kabinou, padák v tandemovém uspořádání, výškoměr, nůž. Minimální výška seskoku 800 m nad terénem. Seskoky mohou provádět parašutisté kategorie D. Před prvním vystoupením musí parašutista provést jeden tréninkový seskok. Na padáku typu tandem musí být rozpojen systém spřaženého odhozu RSL.

5.1.2 Popis úpravy kluzáku pro seskoky

- a) demontuje se odklápěcí kryt kabiny;
- b) ze zadní kabiny se demontuje řídicí páka a polštář sedačky;
- c) poutací pásy se zajisti za sedačkou;
- d) odstraní se všechny volné předměty.

Úpravu může provést pouze mechanik s typovou zkouškou na L-13 Blaník.

5.1.3 Metodika nácviku

a) *Pozemní nácvik parašutisty*

Parašutista v úplné výstroji, ve které bude provádět seskok si provede na zemi postavení v kabině, přesednutí na náběžnou hranu křídla, odskok s důrazem na jednotlivé nebezpečné fáze seskoku.

b) *Pohovor s pilotem*

Parašutista provede domluvu s pilotem o nouzových postupech, bodu výskoku, dodržení rychlosti 90 - 100 km/h a dohovří vzájemné signály.

c) *Kontrolní let*

Před vlastním seskokem se provede kontrolní let za účelem vyzkoušení letových vlastností letounu bez překrytu kabiny a domluvení bodu výskoku. Tento let se provádí aerovlekem do výše 900 m s parašutistou na palubě, avšak bez provedení seskoku.

d) *Seskok z přímého letu*

Aerovlek do výšky 1 200 m, seskok z výšky 1 000 m z přímého letu.

5.1.4 Varianty seskoků

- a) Seskok z přímého letu, odskok z náběžné hrany křídla nebo z kabiny;
- b) seskok z více letounů najednou.

5.1.5 Nebezpečné fáze seskoku

a) *Opuštění kabiny*

Parašutista musí mít na paměti zvýšenou možnost otevření padáku o kabinu letounu. V případě otevření padáku v kabině je parašutista povinen tento padák podržet a oznámit to pilotovi. Pilot jde okamžitě na přistání. V případě otevření padáku a jeho snaze o naltí, je nutné provést odhoz a snažit se zůstat v kabině. Pokud není možné zůstat v kabině, musí parašutista provést odhoz, odskočit a otevřít záložní padák.

b) *Přesedání na náběžnou hranu křídla*

Při tomto manévru je možnost přepadnutí parašutisty dozadu. Parašutista musí pamatovat na toto nebezpečí a v případě problému musí opustit křídlo, i když není nad bodem seskoku.

5.1.6 Popis seskoku

Letoun je upravený podle bodu 5.1.2 tohoto předpisu, pilot vybavený padákem sedí v přední kabině a parašutista v zadní kabině. Aerovlekem je letoun vytažen do požadované výšky vypnutí, vypnutí se provede v dostatečné vzdálenosti před bodem výskoku (400 m). Pilot pokračuje v letu k bodu seskoku a parašutista se asi 300 m před tímto bodem začne k tomuto seskoku připravovat. Výskok z letounu je možno provést z pravé nebo levé strany. Popisovat budeme výskok z levé strany.

a) Příprava na seskok

Parašutista pokrčí nohy pod sebe a rukama se přitáhne za palubní desku. Tak se dostane do podřepu a může se postavit. Vzepře se o okraj kabiny a náběžnou hranu křídla, přesune levou nohu z kabiny a sedne si na náběžnou hranu křídla. Přidrží se pravou rukou za rám kabiny. V další fázi se může posouvat po náběžné hraně až k vřetenu křídla. Nad bodem seskoku provede překlopení dopředu po hlavě a provede výdrž minimálně 3 s střemhlav, srovná polohu a podle výšky otevře padák. Při posedu parašutisty u vřetene křídla vzroste síla v páce řízení, pilot tedy musí zvýšit rychlost na 100 km/hod s klesáním 2 m/s a mírným zatáčením.

5.2 SESKOK PADÁKEM Z KLUZÁKU L-23 BLANÍK

5.2.1 Podmínky seskoku

Kluzák L-23 S Blaník upravený pro seskok parašutisty. Ostatní podmínky shodné jako při seskocích z L-13. Požadovaná kvalifikace pilota kluzáku je pilot instruktor, který má přezkoušení od inspektora pro let bez kabiny a od inspektora-para pro provádění výsadků.

5.2.2 Popis úpravy kluzáku na seskoky:

- a) z kabiny se demontuje zadní část překrytu a zadní páka řízení;
- b) z prostoru zadní kabiny se odstraní všechny volné předměty;
- c) poutací pásy se přehodí za sedačku, kde se sepnou.

Úpravu letounu může provést letecký mechanik s příslušnou kvalifikací.

5.2.3 Metodika nácviku letu a výskoku

Předletové a předseskokové přípravy se zúčastní řídící seskoků, pilot vlečného letounu, pilot kluzáku a parašutista. Dohovoří se o směru náletu, bodu a výšce seskoku, vysazovací rychlosti a signálech mezi pilotem a parašutistou. Parašutista si několikrát vyzkouší nastupování a opuštění kabiny pro výskok. Pilot poučí parašutistu o tom, jak se má chovat během letu a čeho se musí přidržovat.

5.2.4 Popis seskoku – viz ust. 5.1.6.

5.2.5 Nebezpečné fáze seskoku – viz ust. 5.1.5.

5.3 ŽÁDOST O POVOLENÍ SESKOKŮ PARAŠUTISTŮ Z KLUZÁKU L-13/L-23 BLANÍK

Seskoky parašutistů z kluzáků L-13/L-23 povoluje ÚCL (stanovisko ředitele Odboru všeobecného letectví a leteckých prací č.j. 6279/04-VLP ze dne 20.5.2004).

6. SESKOK PADÁKEM ZE SPORTOVNÍCH LÉTAJÍCÍCH ZAŘÍZENÍ

6.1. Podmínky seskoku:

- a) seskoky padákem z sportovních létajících zařízení lze provádět jen z typů schválených k tomuto účelu hlavním technikem Letecké amatérské asociace České republiky po vzájemné dohodě s ÚCL;
- b) letová příručka takto schváleného sportovního létajícího zařízení musí být opatřena dodatkem pro provádění výsadkových letů;
- c) pilot sportovního létajícího zařízení musí být držitelem kvalifikace vysazovač;
- d) ze sportovního létajícího zařízení smí být vysazován pouze jeden parašutista;
- e) před započítáním výsadkových letů musí parašutista ve vzájemné součinnosti s pilotem sportovního létajícího zařízení provést pozemní nácvik výskoku
- f) pilot sportovního létajícího zařízení provede bezprostředně před výskokem vizuální kontrolu parašutisty, zda nedošlo k jeho zachycení padákem či jinou výstrojí o sportovní létající zařízení;
- g) minimální výška pro seskoky ze sportovních létajících zařízení je stanovena na 800 m AGL;
- h) seskoky ze sportovních létajících zařízení smí provádět pouze parašutista držitel parašutistické kategorie D.

7. SESKOKY PADÁKEM Z BALÓNU

7.1. Podmínky seskoku:

Seskoky padákem z balónů je možno provádět jen z těch typů balónů, které jsou k tomu konstrukčně uzpůsobeny a v jejichž letových příručkách jsou stanoveny podmínky k provádění této činnosti.

7.2 Zvláštní požadavky na činnost parašutistů:

- a) řídící létání, řídící seskoků a pilot balónu provedou součinnostní dohovor o provedení letu balónu a podmínkách vysazení parašutistů;
- b) parašutisté v součinnosti s pilotem provedou v rámci pozemní přípravy nácvik opuštění koše balónu s padákem a ve výstroji, v níž budou provádět seskok;
- c) seskok smí provádět pouze parašutista s kvalifikací kategorie min. C;
- d) parašutista musí mít ukončenou typovou zkoušku na typ padáku, na kterém bude provádět seskok;
- e) minimální výška v bodě vysazení je 1 000 metru nad zemí;
- f) vzhledem k tomu, že balóny vzlétají takřka výhradně z ploch mimo letiště, je nutno i na tyto seskoky pohlížet jako na výsadky mimo letiště a také je takto plánovat;
- g) je nutné podat v požadovaném předstihu podklady pro vydání oznámení NOTAM a stanoveným postupem ohlásit seskoky příslušnému stanovišti letových provozních služeb.